

st
der
br
ny
ant
av
til
Am
lar
fra
de
am
der
ve
av

Ge
am
at
te
ob
sol
år
ma
ge
no
må
de
på
se
i
og
no
ka
ra
sk
fi

De
"P
mi
so
40
ba

En
va
st
i
ut
va
ne
De
le
De
av
ce
re
st
me
bl
-

1. januar

1343

Kongen talte juleaften fra London. Julen er solhvervstid, sa han. Dette gjelder i dobbelt forstand. Vi gar lysere tider møte både på den ene og den annen måte. Krigen har nådd et vendepunkt. Kongen talte om hjemmefronten, som hadde dannet sig selv i samklang med regjeringens beslutning om å ta kampen op. Han hørte om vår kamp av nordmenn, som kom til England for å gjøre sin innsats der. Kongen takket for trofast utholdenhet, og nevnte så det arbeid, som blev utført av de allierte regjeringer for å fremme gjenreisningen efter krigen. Ven norske regjering legger alt til rette for å bringe hjelpen frem til Norge, og da i første rekke mat og klær. Tilslutt ønsket kongen alle kjære hjemme i Norge en gledelig jul og et godt nyttår. Fra Amerika sendte kronprinsesse Märtha og kronprinsbarna sin julehilsen til det norske folk. Prinsesse Ragnhild, som nu er blitt en stor pike, rettet en særlig hilsen til alle norske skolebarn. Prinsesse Astrid sa at hun gledet sig slik til å komme hjem til neste år. Og prins Harald sa at både bestefar og mor og far og alle vi barna gledet sig til å komme hjem. Nå var du flink gutt, Harald, sa hællemannen da Harald hadde avlevert sin hilsen. Kronprinsesse Märtha talte tilslutt, hun gav uttrykk for sin glede og stolthet over befolkningens holdning hjemme som hadde avtvunget respekt verden over, og sendte de hjerteligste juleønsker. Sendingen fra Amerika blev innledet med korsang av "Kimer i klokker" og avsluttet med "Glede jul". Tilslutt lestes "Gud signe Norges land".

v v v

Russerne begyndte en ny stor offensiv ved midtre Don den 16. desember. De brøt igjennem tallrike steder i de tyske linjer over en front på 150 km's bredde og har siden den tid avansert fra 135 til 180 km. Under offensivens første etappe blev Bogut-schar ved Don erobret. Russerne truer nå Millerovo, et knutepunkt på jernbanenettet mellom Voronezj og Rostov og tysk hovedforsyningsbasis. De nærmer sig denne by fra tre sider i en avstand av 20-30 km. Offensiven, som foregår i retningen syd og

vest, er en meget alvorlig trussel mot hele den tyske sydfront. Russerne har tatt 56.000 fanger, tyskere eller soldater av forbundne nasjoner. 58.000 av fienden er falt. Hertil kommer sårede, som det ikke has noget tall på. Et meget stort bytte er falt i russernes hender, således 170 tanks, over 1800 kanoner, 64.000 geværer, 1170 maskingeværer, 1150 motorcykler, 7000 hester foruten annet materiell samt 97 forsyningsdepoter. Russerne står bare 30 km fra elva Donetz og har på flere steder overskredet grensen til Ukraine. Som forklaring på det store fangeantall meldes det, at de tyske tropper gjen-nemgående er opslitt og demoralisert. De mangler vinterutstyr. Hitler lovet troppene vinterutstyr i september og senere i november. Ikke desto mindre har troppene mattet nøie sig med en senere forsikring om at den tyske generalstabs meteorologer har garantert en mild vinter. Den tyske hærledelse har antagelig stølet på at de gjennom lang tid befestede tyske stillinger skulde utholde ethvert russisk press, slik at det blev stillstand på fronten i vinter. - Russerne har dessuten begyndt en ny offensiv i Kaukasusavsnittet, hvor de har hatt fremgang sydøst for Naltsjikk og erobret en rekke mindre byer og steder av betydning. Sydvest for Stalingrad har russerne begyndt kraftige angrep efter å ha slått tilbake tyske forsøk på å komme de omringede tropper til hjelp. I Stalingradavsnittet blev det på en dag tatt over 1000 tyske fanger. - Det viser sig at det går hardt ut over de tyske reserver å skaffe forsterkninger til alle de utsatte fronter. Tropper bestemt for Donavsnittet blev først dirigert til Kaukasus, og derfra til Stalingradområdet. En panserdivisjon blev sendt fra Kaukasus til Kotelnikovo for å understøtte undsettelsesaksjonen der. Nu har tyskerne ingen muligheter lenger for å bringe forsterkninger frem til Stalingrad og Kaukasus, idet fronten ved Don vil kreve alt hvad de kan avse av forsterkninger. - På østfronten har russerne vært overlegne i luften, og dette har atter vist sig å være av avgjørende betydning. Russerne har fulgt den taktikk, å kon-

sentrere store styrker av fly i de avsnitt, hvor de skulde påbegynne en offensiv. De ventet med sin store offensiv ved midtre Don til tyskerne hadde ført alle vinterens forsyninger frem til sine første linjer. Og de ventet til britene og de allierte hadde begyndt sin offensiv i Nordafrika og derved lagt beslag på en stor del av det tyske flyvåpen.

v v v

1ste juledag talte statsminister Nygaardsvold fra London. Etter å ha omtalt situasjonen her hjemme i almindelighet, kom statsministeren nærmere inn på den tyske bandittmentalitet. Han minnet om tyskernes siste ofre i Trøndelag, de 34 nordmenn som fant døden under siste undtagelsestilstand, og nevnte jødeforfølgelsene som innebar at hundrevis av loydlige norske borgere blev ført ut av landet og overgitt en skjebne av den art, at kanskje selv tyskere og quislinger skammet sig over at den skulde komme til vår kunnskap. En morder vet at han bare har ett liv å bote med, sa statsministeren, og derfor er det ikke noget som holder ham tilbake, han tar det ene liv etter det andre. Nygaardsvold fortsatte med å tale om Hitler, som trodde han hadde kanoner og soldater nok til å utplyndre hele verden. Men det hadde vist sig at han tok feil. Hvilke følger dette kunde ha for det tyske folk, kunde statsministeren ikke si. Det var en ting det norske folk skulde være med på å bestemme når oppgjørets dag kom. Men statsministeren trodde, at mange tyskere da skulde ønske at de i årene før krigen hadde brukt mere til smør og mindre til kanoner. Med hensyn til den straff som ventet quislingene fremholdt Nygaardsvold, at om det var grader i deres forbrytelse, så var det også grader i vår straffelov, og alle skulde få sin velfortjente straff. Statsministeren omtalte deretter den militære situasjon, russernes forsvar av Stalingrad, enestående som det er i verdenshistorien, tyskernes tilbaketog over Russlands stepper, de allierte seirer i Nordafrika, som sveiser sammen en jernring om Italia og Tyskland, flåten som bringer forsyninger frem over havene, Amerikas oprustning. Når tiden var inne og forberedelsene i orden, kunde tyskere og quislinger ikke hindre de alliertes fremmarsj. Statsministeren fremholdt, at tiltross for mørklovingen var denne jul en lysdø jul.

Hårde kamper lå enda foran oss, og etter krigen måtte vi finne en ordning, som sikret ethvert individ fred og sikkerhet. Regjeringen vilde fortsette å legge grunnen for det videre arbeide og samarbeide for å sikre landets selvstendighet og udelighet. En av seirens første opgaver måtte være å hjelpe alle dem som har lidt overløst. Regjeringens grunnleggende arbeide i denne tid skjedde ikke under den forutsetning at det vilde bli den samme regjering som skulde føre planene ut i livet. Her fikk det norske folk bestemme, Statsministeren sluttet sin tale med å ønske oss alle en god jul og et godt nyttår. Han så vår fremtid i et samarbeides tegn som var grunnlagt på dyrekjøpt erfaring. Det lysner av den nye frihetens dag, var noe av det siste han sa.

v v v

Den tyske tilbaketrekning i Tripolis fortsetter. Tyskerne sprenger veier og legger ut miner. Britenes fremrykning foregår samtidig med store styrker, uten at de til stadighet har kontakt med fiendens bekkropp. Rommels styrke anslåes til 50,000 mann. Det er uvisst om han vil søke å nå frem til Tunis, eller om han vil ta et slag med britene på østsidan av Tripolis. Britene har nå fått kontakt med de retirerende tyskere vest for byen Syrto. Ved fronten i Tunis er stillingen uforandret. Begge parter har fått forsterkninger. Allierte, særlig britiske sjøstridskrefter fortsetter angrepene på aksons kommunikasjonslinjer i Middelhavet. På en dag blev 4 italienske skip senket og 7 alvorlig skadet - uten av ubåter eller av fly. Senere har en italiensk damper fått en fulltreffer med påfølgende brann og eksplosjoner. - Flere betydelige konvoyer er kommet frem til Malta, som blir en hovedbase i kampen mot aksen i Middelhavet.

v v v

Darlan, fransk høikommisær i Nordafrika, felt for en snikmorders hånd juleaften. Han blev rammet av to skudd, blev straks bevisstløs, og døde på vei til hospitalot. Morderen blev overmannet, stillet for krigsrett og skutt. Han var en ung franskmann med italiensk mor. Om motivet er intet øplyst. Morderen tilstod å ha vært alene om handlingen og uten medvidere.

Etter Darlans død har koloniens pro-

visoriske regjering trådt sammen og valgt general Giraud til hans efterfølger som høikommisær. Dette valg er hilst volkommen blant de allierte regjeringer. Man fremhever at Giraud i motsetning til Darlan aldri orklarte sig for våpenstilstander eller et samarbeide med tyskerne. Giraud er kjent som en meget dyktig general, og i 1940 var det på tale å gjøre ham til øverstbefalende for den franske hær, men han blev forinnet tatt til fange av tyskerne. Etter uttalelser fra det franske hovedkvarter i London er det de beste utsikter til en overenskomst mellom de Gaulle og Giraud, slik at alle kjempende franskmenn forener sig i felles kamp mot tyskerne.

Fransk Somaliland er den eneste franske koloni, som enda i navnet står under Vichy. Men av garnisonen i Djibouti på 6000 mann har den største del overskredet grensen og sluttet sig til de allierte. Det føres nå forhandlinger mellom koloniens øverste ledelse og britiske utsendinger om koloniens aktive inntreden i krigen.

Vi ser nu en ny fransk hær reise sig. Franskmennen er verdens dyktigste soldat, og denne gang vil han kjempe med en helt moderne utrustning og under en ledelse, som er på høide med situasjonen. Dette er en av den siste tids mange gledelige begivenheter.

v v v

Paven har sendt ut et julebudskap. Han talte om enkeltmenneskets rett og respekt for lov og orden, og tok til orde mot politistaten og de overgrep som bygget på falske biologiske teorier. Han appellerte til den menneskelige og kristelige samvittighet, og så frem til den guddommelige dom. Paven la et særlig ord inn for krigsfangene.

v v v

I Polen og Østeuropa blir jødene drept av sine tyske bødler ved hjelp av giftgass, høispendt strøm og maskingeværer. Det gjelder menn, kvinner og barn. Det er utrolig, men representanter for de allierte regjeringer har i en rekke uttalelser gått god for at det er sant.

v v v

Alliert bombing. - En styrke amerikanske flyvende festninger med 300 allierte jagere til eskorte har rettet et kraftig angrep mot flyplass ved Paris. 44 tyske jagerfly blev ødelagt, av dem var det 38 som blev

bombet i brann og delvis eksploderte, mens 6 blev skutt ned. Britiske mosquito bombe-fly har angrepet mål i Vest-Tyskland. Det viktige industri- og kommunikasjonscentrum, innlands-havnen Duisburg har igjen vært utsatt for et kraftig britisk bombeangrep. Store branner opstod med påfølgende eksplosjoner. 11 fly gikk tapt. - München, tysk hovedforsyningscentrum og knutepunkt for trafikken til Italia via Brønner, blev kraftig bombet av britiske fly. Motstanden var mindre enn ventet. 12 britiske fly vendte ikke tilbake. 2 tyske jagere blev skutt ned. Britiske fly har også med hell angrepet kanaltrafikk i Holland. Kommunikasjoner i Frankrike og Belgia, særlig jernbanetog, er blitt kraftig angrepet av allierte jagere. Resultatet var blokering av linjene med langvarig trafikkstans. Lokomotiver blev ødelagt. Også jernbaner i Vest-Tyskland har vært mål for flyangrep. - Det foreligger nå opgaver over resultatet av de gjentatte angrep på industribyen Turin i Norditalia. 70 fabrikanlegg i byen er alvorlig skadet, derunder armeens hovedarsenal og stål-, bil-, panser- og flymotorfabrikker. Svære arealer er rasert.

v v v

Østen. - Situasjonen på Ny-Guinea er uforandret. Japanerne har holdt sine stillinger ved Boona, men de alliertes press øker. Til sjøss har japanerne hatt en del tap. 2 lastebåter er senket, likeledes en 5000 tonns transportbåt og en mellomstor fraktdamper. I japanisk destroyer er også sendt til bunds.

Britene har begyndt en offensiv i Syd-Burma. Japanerne har trukket sig tilbake uten kamp.

v v v

Matsituasjonen i England. Tyskerne påstår at matsituasjonen i England er prekar på grunn av de tyske ubåters senkninger. Vi skal derfor orlyse om følgende: I England er brød ikke rasjonert, heller ikke finsiktet hvitemel og heller ikke poteter. Østerssjonen er ½ pund pr. uke, sukkerrasjon den samme, men hertil kommer 1/4 pund marmelade og 80 gram sjokolade. Fettrasjonen er også ½ pund pr. uke, fordelt på smør og vitamini-sort margarin. Ukerasjonen av nysilt melk er ukentlig en liter med tillegg for barn og mødre. Makaroni, friske grønnsaker o.a. er ikke rasjonert, og ikke fløk, vilt, nyrer og lever.

eggerasjonen er liten, og egg er ofte vanskelige å få tak i, men tørrede eggeplommer er urasjonert. Kjøttasjonen er rikelig. Hertil kommer at alle måltider på restauranter og i bedriftenes spisesaler går utenom rasjoneringen.

v v v

11 norske gutter skal dømmes av tyskerne for at de har forsøkt å hjelpe tyske soldater til å flykte. Guttene er i alderen fra 18 ned til 14 år, men får allikevel ingen juridisk assistanse.

v v v

Flåteoversikt. - Italia har 7 slagskip, hvorav 3 moderne. De har 36 destroyere. Når slagskip er ute på tokt, trenger hvert 3 destroyere til dekning. Italia har imidlertid bruk for sine destroyere til konvojtjeneste. Det er en av forklaringene på at de italienske slagskip blir liggende i sine baser. Tyskland har bare 20 destroyere. De tre slagskipene Tirpitz, Gneisenau og Scharnhorst er inntil videre ute av spillet.

v v v

En ny kontingent kanadiske tropper, infanteri, panseravdelinger, artilleri og luftvern, er ankommet til de britiske øier.

Britiske barn, som blev evakuert til Kanada og U.S.A. i 1940, vender nu tilbake til sine hjem.

v v v

Fra Trøndelag meldes at 9 legionærer hjemme på permisjon er stukket av. I Finnmark og Troms fylker er det opprettet tre konsentrasjonsleirer for tyskere.

v v v

Tre dommere i den belgiske hoiesterrett har kjent som ugyldige dekretter, utstedt av landets quislingmyndigheter. De blev derefter arrestert. Som protest har hele den belgiske dommerstand nedlagt sine hverv.

v v v

200 gestapomenn bevæpnet med maskingeværer, håndgranater osv. har besøkt Rjukan. De kom tidlig om morgenen, sperret utgangsviene fra byen, og foretok husundersøkelser. Nogen radioapparater skal være opdaget. 22 personer blev arrestert, men 5 er senere løslatt. Grunnen til razziaen er ikke kjent. Nogen av byens folk, som kom sig unnav, forfølges av skilpatruljer på fjellet. Av Rjukan 6-7 tusen innbyggere er det bare 27 quislinger.

v v v

De amerikanske myndigheter har stengt det finske opplysningskontor i New York. Grunnene er flere. For det

første er den amerikanske regjering ikke fornøyd med innholdet av brosjyrer og skrifter, som kontoret har sendt ut i det siste, og for det annet har de finske myndigheter lagt vanskeligheter i veien for amerikansk opplysningsvirksomhet i Finland. Dessuten er det ønskelig å gi finnene nye advarsler. De finske konsulater i U.S.A. er tidligere lukket, men den diplomatiske forbindelse er enda ikke brutt.

v v v

De siste dager har bragt russerne ny fremgang. Sydvest for Stalingrad er det viktige jernbaneknutepunkt Kotelnikovo erobret av russerne. Denne by var hovedbasen for det tyske forsøk på å befri de omsluttede tyske styrker ved Stalingrad. Russerne tok et stort bytte, bl. a. et jernbanetog lastet med tanks. Under kampene som førte til dette resultat er 17.000 tyskere falt og tallet på fangene løper op i flere tusen. Russerne har utnyttet seieren med fortsatt rask fremgang. Ved midtre Don har russerne omringet og gått forbi jernbanecentret Millerovo, og står nå bare vel 100 km fra Rostov. Dermed truer de med å inneslutte 50-60 fiendtlige divisjoner eller ca. 1/2 mill. mann

v v v

Forsyninger til de russiske fronter føres i en jevn strøm frem fra den persiske bukt. Britiske, indiske, polske og amerikanske tropper, som stod søndenfor Kaukasus, er blitt satt inn i bygning av kommunikasjoner og transport.

v v v

Amerikanske og britiske fly bomber Rommels styrker både fra øst og fra vest.

Bombeangrep har vært rettet mot en rekke av aksens sjøbyer i Middelhavet, således Neapel, Tarent, Sousse, Bizerte og Sfax.

v v v

6 større japanske skip er senket i de siste dager, og mange flere er skadet, delvis alvorlig.

v v v

Mange mindre transportskip, deriblant tankfartøier, er senket i Middelhavet.

v v v

Allierte skip i konvoy har bare hatt et tap av 2% på grunn av tyske ubåter.

v v v

Ved nyttårstid sendte Moskva ut tre kommunikeer, som omhandlet de siste 6 ukers russiske offensiv. Offensiven har foregått i tre etapper. 1ste etappe var omringningen av 23 fiendtlige divisjoner, eller vel 200.000 mann, med alt deres materiell mellom Don og Volga. 2den etappe var fremstøtet fra nord tvers over Donbainingen. 3die etappe var fremstøtet sydvest for Stalingrad i retning av Rostov. Omfanget av disse fremstøt belyses best ved følgende tall:

1ste etappe. 25.000 tyskere og rumenere falt, 72.000 tatt til fange.

2den etappe. 52.000 tyskere, italiener og rumenere falt, 60.000 tatt til fange.

3die etappe. 31.000 tyskere og rumenere falt, 5.000 fanget.

I alt er 312.000 tyske og vasaltrupper drept eller fanget, d.v.s. 175.000 drept og 137.000 fanget i løpet av 6 uker på dette frontavsnitt. På samme tid er 1500 bebodde steder befridd. Det erobrede bytte er meget stort og fordeler sig som følger:

540 fly, 2000 tanks, 4450 kanoner, 27 mortere, 8000 mitraljøser og maskingeværer, 6000 helautomatiske geværer, 138.000 rifler, 15000 biler av forskjellige slag, 15000 hester, 430 depoter. En mengde ammunisjon er erobret, således 5 mill. granater. Foruten dette er det under kampene ødelagt en mengde tysk materiell, således 1100 fly og 1400 tanks.

Siden nyttår har russernes fremgang fortsatt. Elitsa, hovedstaden i Kalmukrepublikken, er erobret, og videre den viktige tyske base Kotelnikovo og kommunikasjonscentret Tsimlianskaia ved Don. De russiske styrker, som rykker frem her, er skilt fra troppeene, som kommer fra syd, ved et bare 60 km bredt belte. - 24. desember begynte russerne enda en ny offensiv i Kaukasus. De har inntatt Mosdok og Naltsjikk, som blev forsvart av tyske og østerrikske alpejegere, og har brutt all motstand under sin videre fremmarsj. Til den 5. januar var 11.000 tyskere falt på denne front. 150 tanks, 105 kanoner, 353 motorcykler blev erobret, og 170 tanks, 42 kanoner og 390 motorcykler ødelagt. Store mengder av mat, håndvåpen og ammunisjon er også tatt, og

dertil 60.000 landminer. - På midtfronten har russerne tatt Veliki Luki med storm etter at den tyske garnison hadde nektet å overgi sig. Garnisonen blev utslettet. Russerne har ført frem mat, klær, tobakk o.s.v. til byens civilbefolkning. - Tyskerne har enda ikke turdet å innrømme at Veliki Luki er falt, likesom den tyske propaganda fortier russernes fremgang i sydavsnittet.

Så å si hele den rumenske arme og det italienske ekspedisjonskorps i Russland er utslettet.

De omringede tyske styrker ved Stalingrad holder enda ut. Men da har måttet gå til streng rasjonering av fødemidler og nedslaktning av sine hester.

v v v

Utenriksminister Trygve Lie talte 1. nyttårsdag fra London. Han omtalte Norges stilling i verden, vårt udmærkede forhold til Storbritannia, Russland og U.S.A. som har funnet uttrykk i utvekslingen av ambassadører, skiftbygningsavtaler med England og Amerika, og slike ting, som at Amerika på kong Haakons fødselsdag forarte Norge en ubåtjager, som fikk kongens navn. Minister Lie understreket de små nasjoners rett til selv å bestemme over sin skjebne. Men hverken Norge eller noget annet land kan stå alene, og førkrigstidens neutralitetspolitikk var derfor dømt. Det det gjalt, var å finne en ordning, som sikret freden og som hindret massearbeidsløshet etter krigen. Utenriksministeren talte om vårt forhold til Sverige og de beviser vi har sett på det svenske folks sympati for Norge. Etter krigen vilde vi også ønske oss et godt forhold til et fritt og demokratisk Finland. Vi fulgte med interesse danskernes motstand, og vi hadde grunn til å takke Island. Minister Lie trodde på nordisk samarbeide - men ikke på nordisk isolasjon.

v v v

En ny alliert konvoy er ført frem til Murmansk uten tap. Konvojen bragte store mengder av krigsmateriell. Et tysk forsøk på å angripe konvojen blev vist tilbake av ledsagende britiske krigsskip. Den tyske styrke var overlegen, undtagen i skyteferdighet. 1 tysk destroyer blev senket, 1 bri-

tisk destroyer måtte orgis efter kam-
ren.

Alliert bombing. - De tyske ubåthav-
ner St. Nazaire og Lorient på fran-
skokysten er blitt kraftig angrepet
av amerikanske bombefly med alliert
jagereskorte. Britiske bombefly har
flere netter på rad angrepet mål i
Ruhr.

Kronprins Olav har fløiet til Amerika
og er ankommet til Washington, hvor
kronprinsessen og barna oppholder sig.

Hovedmengden av de kjempende danske
deltar i de britiske avdelinger, sær-
lig i flyvåpnet, men det er også man-
ge danske frivillige i det norske
flyvåpen og den norske marine.

Nordafrika. - Situasjonen i Tunis er
uforandret. Tyske forsterkninger er
kommet til Tunis og Bizerte. Det er
tydelig at Hitler vil holde Tunisia
som en hovedfront. I den sydlige del
av landet har franske avdelinger op-
rørt med hell. - I Tripolitania er
den britiske 8. arme opmarsjert vest
for Syrte, hvor tyskerne hadde lagt
sin forsvarslinie. Etter siste mol-
ding har Rommel begynt å føre sitt
materielle vestover til Tripolis. -
Franske tropper fra Tsad har trengt
flere hundre kilometer inn over den
libyske grense og ryddet op i itali-
enske garnisoner inne i landet.

I Middelhavet fortsetter senkningen
av aksens skip. 3 større transport-
skip, et sydovergående troppetrans-
portskip, og et annet stort transport-
skip er senket. Andre skip er sterkt
skadet.

Bombingen av aksens Middelhavsbase
pågår med uforminsket styrke.

General Giraud har erklært sig villig
til å møte general de Gaulle på
fransk grunn for å tale om en fore-
ning av alle franske styrker i kampen
mot Tyskland. Men han har utsatt mø-
tet til slutten av måneden. Antago-
nisk må han først rydde politiske vans-
keligheter av veien. Amerikanske
korrespondenter karakteriserer den po-
litiske situasjon i fransk Nordafrika
som kritisk. Dragkampen har begynt
om hvem som skal ha makten i Frankri-
ke etter freden. Politiske spekulan-
ter har kommet fra Frankrike. Gene-
ral Giraud, som bare er militær, står
utenfor dette.

Amerikansk skibsbygning. - U.S.A. byg-
got i desember ifjor 4 skip om dagen.
Fra mai i år vil tallet være stoget til

5 skip om dagen. De seriebygde ti
tusen tonns Liberty skip vil bli er-
stattet av en større, mere hurtiggå-
ende type, som i mindre grad vil væ-
re utsatt for ubåtangrep.

Amerikanske assuranceselskaper har
nedsatt premien for skip i fart mel-
lem New York og Kanadiske havner og
på havner i det karalibiske hav.
Den amerikanske skipsbygning alone
erstattet alle tap på grunn av tyske
ubåter, men på den annen side bygger
tyskerne ubåter i raskere tempo enn
de allierte kan senke dem.

Østen. - Kampene på New Guinea pågår
mellom mindre styrker med fortsatt
alliert fremgang. Japansk skipsfart
har hatt tap. Et stort japansk skip
er satt i brann ved Rabaul. Amerikan-
ske ubåter har senket 7 japanske skip,
og 2 japanske destroyere er hårdt ska-
det av bomber, likesom en destroyer er
rammet av torpedo. Endelig er 2 ja-
panske transportskip senket i de siste
dager. - Japanernes materielle tap
overstiger deres industrielle kapasit-
et.

2 tyske blokadobrytere, fullastede
med verdifulle råstoffer, er senket i
Atlantishavet.

Jugoslaviens øverstkommanderende, Mi-
chailovich, har meddelt chefen for de
tyske styrker i landet, general Bader,
at hvis de tyske overgrep mot civil-
befolkningen fortsetter, vil jugosla-
verne også ta repressalier. Dette vil
gå ut over tyske fanger og den tyske
minoritet i landet.

Det meldes om ophissert stemning i Ro-
mania etter at den romanske har er-
tilintetgjort i Russland. Et alminde-
lig opprør hindres bare av tyske trop-
per og gestapo. Sabotasje forekommer
over hele landet.

Den britiske regjering har i en note
beklaget at Argentina opprettholder
forbindelsen med "menneskehetens
fiende" (Tyskland). Den amerikanske
regjering har gitt noten sin tilslut-
ning. Vi venter nu bare på at den
britiske regjering også skal beklage
at Sverige, Spania, Tyrkia, Schweiz
og Portugal har forbindelse med menn-
skehetens fiende. Hvorfor blev ikke
noter til disse land ekspedert samti-
dig?

U.S.A., Russland og Storbritannia pro-
duserer 73 mill. tonn stål mere om
året enn Tyskland, Italia og Japan.

Russland. - Den store russiske offen-
siv på sydfrontens tre avsnitt synes
foreløbig å være avsluttet med års-
skiftet. Etter at russerne hadde
omringet og gått forbi Millerovo,
har det bare en gang vært meldt om
kamper her, men ikke om yderligere
ryssisk fremgang. Det ser heller ik-
ke ut til at russerne har satt sær-
lig inn på å rydde op i de omringede
tyske divisjoner mellom Don og Volga.
De har drevet dem tilbake i Stalin-
grads byområde og har erobret en me-
get viktig høide utenfor byen, men
har ellers latt tiden arbeide for
sig. Mange tyske fly med forråd til
de omringede styrker er skutt ned,
og russerne har utført heldige an-
grep på deres flyplasser. De tyske
svokken ved mannefall, sykdom og de-
sortering. Mens de fremskutte rus-
siske avdelinger vest for Don tjener
til å binde tyske styrker, fortset-
ter russerne sin nye offensiv i

Nordkavkasus i forbindelse med fram-
støtet syd og sydvest for Stalingrad.
Russerne har erobret Georgievsk,
jernbanecentrum ved Kugaalvns øvre
løp, og fortsetter sin fremrykning
langs jernbanen til Rostov, hvor de
har inntatt en rekke mindre byer og
steder. Den tyske tilbaketrekning
her betegnes som panikkartet. Den
foregår i en slik hast, at tyskerne
hverken får tid til å legge ut land-
miner eller ødologge sine forråd.
Ved nedre Don har russerne rykket
frem til sammenløpet med Donetz. Tys-
ke motangrep med massinnsett av
tanks og drevet tilbake, takket være
russernes taktikk med å føre lett ar-
tilleri med sig i de første linjer.
Fra de andre fronter melder de rus-
siske kommunikeer ikke meget. Tyske
motangrep sydvest for veliki Luki er
vist tilbake. Det fortelles om de
by at den før krigen hadde 80.000
innbyggere, men nu bare har 7.000 i-
gjen.

I Barontshavet har et russisk krigs-
skip senket en tysk 11.000-tonner,
og en tysk 8.000-tonner er senket i
Svartehavet.

Nordafrika. - Fra landfronten er det
lite å melde. I Tunis er det regn-
tid, som først vil være slutt i feb-
ruar. Veiene er oppløst og tillater
ikke kamp med mekanisert materiell.

Syd i landet, hvor klimaet er tørre-
re, har franske tropper trengt utover
mot kysten og drevet tyskere og ita-
liener tilbake.

I Tripolis er briternes 8. arme snart
ferdig opmarsjert. Rommels arme med
forråd og flyplasser er utsatt for
kraftige allierte luftangrep både fra
øst og vest.

Fra den franske Tsad-provins i Sahara
har en fransk avdeling under general
le Clerc foretatt en eventyrlig ferd
hundrovis av mil gjennom ørkenen og
langt inn i Tripolis. Den har ryddet
op i italienske garnisoner frem til
Braoh og videre. Under dette har
franskmennt tatt 700 fanger og et
bytte på 40 kanoner, 18 tanks foruten
forråd og ammunisjon.

Allierte bombefly har fortsatt sine
angrep på aksens baseer i Middelhavet.
Havneanleggene i Tunis og La Goulette
er så modfarne, at aksens skip har
måttet dirigeres til Sfax, Sousse og
Gabes.

I Middelhavet har britiske ubåter
senket 3 mindre aksekip og 1 minefei-
er samt antagelig senket 3 andre skip.
I tiden fra 8. nov. til 8. jan. er
971 allierte skip på tilsammen 8 mill.
tonn ført frem til Nordafrika med
tropper og forsyninger.

Etter tyskernes utplynding av landet
hersker det nød mange steder i fransk
Nordafrika. Det amerikanske røde
kors har gått igang med å dele ut
3/8 liter melk om dagen til alle barn
i byer på over 20.000 innbyggere over
hele landet. Mere hjelp vil snart
følge.

Alliert bombing. - Etter at det on-
tid har vært dårlig vær for nattflyv-
ning, har det britiske luftvåpen sett
inn med en serie kraftige bombeangrep
på Ruhr. Blant målene kan nevnes in-
dustribyen Essen. Her blev 4 tonns
bomber benyttet. Over et annet mål
slapp flyene 100 tonn bomber i løpet
av 18 minutter. Under et dagangrep
på mål i Nordfrankrike og Holland
deltok amerikanske bombefly med alli-
ert jagereskorte, ialt 400 fly. I
Frankrike, hvor tyskerne bare har
latt 1/3 av det oprinnelige antall lo-
komotiver være igjen, er det særlig
lokomotivene som utsetter for angrep
fra allierte jagere.

Østen. - Om japanerne på Sanananda på New Guinea snovres ringen nå inn. Men det sumpige terreng gjør fremrykningen som for de australske og amerikanske tropper. Viktigst er det at japanernes makt på New Guinea er brutt, og de har ikke noget håp om å vinne det tapte tilbake. Japanernes underlegenhet gjør sig sterkest gjeldende i luften. De har tapt 6 fly for hver maskine de slitterte har mistet. - Under et forsøk på å andsette sine styrker på New Guinea benyttet japanerne sig av en ny taktikk, men led et mere knusende nederlag enn nogensinde. Tidligere har de som regel benyttet sig av mørke og dårlig vær til å føre transporten frem. Denne gang var det god vær, og de støvnet frem i fullt dagslys. De stolte på sin kraftige lufteskorte, som blev underholdt fra flyplasser iland. Konvoys 10 skip var snart redusert til 6 av amerikanske fly, og av disse soks blev 3 senket og 3 bombet i brann på frem- og tilbaketuren. Bare to av skipene opnådde å få losset, men de landsatte tropper og forsyninger blev straks gjenstand for ødeleggende amerikanske flyangrep. Av den japanske flyeskorte blev 77 maskiner skutt ned og 30 sannsynligvis skutt ned. Ingen japansk konvoy har tidligere lidt et så totalt nederlag.

I Burma fortsetter Britene sin opmarsjering. Det meldes at det bringes like store forsyninger til Kina luftveien som tidligere over Burmaveien.

Foruten sine ovennevnte tap tilsjøss har japanerne mistet 2 troppetransportskip, som er senket av amerikanske ubåter, og 1 handelsskip, senket av amerikanske fly; et japansk krigsskip er rammet av torpedo og antagelig senket. " " "

Okkupert område. - På Sørlandet er for nylig omkring 150 personer arrestert. - En NS-prest i Bergen, tidligere klokker Ek, møtte op ved en begravelse ledsaget av statspolitil og tiltvang sig å forrette. - I Finnmark rekvirerer tyskerne 25 % av reinbestanden, eller ialt 150,000 dyr, kjøre- og slakterein. Dette er et hårdt slag, særlig for de små reinelere, som ikke har nogen kjøre- rein å undvære. Rekvireringen av dyrene foregår i kautokeino og utføres av to tyske officerer assistert av en finsk statsborger. De rekvirerte dyr føres over grensen til

Finnland. - En fransk general, som forsøkte å organisere motstand ved tyskernes innmarsj i uokkupert Frankrike, er blitt dømt til 10 års tukthus. - Ledoren for det franske kommunistparti er kommet til London og har tilsagt general de Gaulle sin støtte. Han uttaler at alle partier i Frankrike står samlet i kampen mot tyskerne. - Fra Paris meldes det om sammenstøt mellom franske patrioter bevestnet med håndgranater, og tyske soldater. I Marseilles har de forekommet alvorlige optøier, hvorunder befolkningen har kastet bomber. - I Belgia fortsetter uroligheter og sabotasje. Etter drap på tyskere nyttårsnatt har det vært undtagelsestilstand i Brussel. - Kampene i Serbia, Albania og Nordgrekenland fortsetter. Også fra Kroatia meldes det at guerillaavdelinger er virksomme ved overfall på tyske avdelinger og på jernbaner. I de tyske vasallstater øker også uroen. I Bulgaria har forbindelsen med de omkringliggende land vært sperret. - SSavdelinger, som blev stasjonert i Tsjekkoslovakiet etter drapet på Heydrich, er sendt til Romania. - I det sydlige Siebenburgen har det vært undtagelsestilstand. - 600 ungarske "kommunister" er arrestert. " " "

Den norske regjering har utferdiget en provisorisk anordning, hvorefter eiendom konfiskert av okkupasjonsmyndighetene kan erholdes tilbake uten vederlag og uten hensyn til om den nye eier har vært i god tro. Bruker av slik eiendom plikter å gi erstatning for verdiforringelse.

Denne anordning kan sees i forbindelse med den erklæring, som er utstedt i London av 18 allierte regjeringer hvorefter alle nøytrale adwares mot å å motta gods, stjålet av tyskerne i de okkuperte land. Det gjelder alle slags varer, fra kunst og innbo til kvæg og råstoffer. " " "

Den nye Spitfire overgår den gamle i bevestning som i fart, stigeevne, manøvreedyktighet og aksjonsradius. Den er den nye Messerschmidt enda mere overlegen enn den gamle Spitfire overgikk den gamle Messerschmidt. - De amerikanske flyvende festninger har en aksjonsradius på 3500 km, bærer 2250 kg, bomber og har 13 kanoner og maskingeværer. Med denne bevestning trenger den ikke jagereskorte. " " "

Nordafrika. - Den 16de ds. kom meldingen om at Montgomery igjen gikk til angrep. I løpet av to dager hadde de 1ste arme brutt ned det tyske forsvar og avansert 60 km. Den videre fremrykning foregikk i stadig kontakt med fiendens baktropp. Fremrykningen foregikk på en 150 km bred front. Homs, ca. 100 km øst for Tripolis, blev inntatt. Denne by er forbundet med Tripolis med jernbane. Tarhuna, som ligger inne i landet, bare 60 km fra Tripolis blev samtidig inntatt. Og idag kommer meldingen om at fremskutte britiske avdelinger har holdt sitt inntog i Tripolis, hovedstaden i Italiaas nordafrikanske rike. Byen var evakuert av Rommels tropper, som hadde utført de ødeleggelses. de hadde fått tid til. Rommel er for full fart på vel over grensen til Tunisia under særlig kraftig britisk flybombardement. Ingen store forandringer har funnet sted ved frontene i Tunisia. For å holde veien åpen for Rommels retrett, har tyskerne gått til angrep i sydlige frontavsnitt. De har her hatt hell med sig, men er nu stoppet av britiske, amerikanske og franske avdelinger.

I Middelhavet har aksen hatt følgende skipstap: 1 lite og 2 middelstore forsyningskip er senket, likeledes 1 fullastet forsyningskip, og 1 blev kjørt iland. 13 andre skip fra 3000 tonn og nedover er dessuten senket ved Tuniskysten og ved Italia. Senkningene er utført av britiske ubåter og destroyere. 2 andre forsyningskip blev også kjørt på land, og et tredje blev rammet av torpedo uten at resultatet kunde iakttas. Enda meldes det om 2 senkninger utenfor Tunis. Dessuten er en rekke skip blitt skadet. - Disse senkningene vil snart begynne å telle. Det viser sig at britene er uinnskrenkede herrer i Middelhavet. ved erobringen av flyplassene i vest-Tripolis vil det også beherske luftrommet over de sydlige havner i Tunisia. " " "

Russland. - Ukens begivenhet på de russiske fronter er utvilsomt befrielsen av Leningrad og erobringen av Schlüsselburg, som i 16 måneder har vært på tyskernes hender. Dette resultat blev opnådd efter 7 dagers hårde kamper, som kostet tyskerne

30.000 døde og 1.100 fanget. 470 befestede stillinger og 172 batterier blev ødelagt av russerne. Angrepet blev innledet med enestående intens artilleriild, som pulveriserte de befestede stillinger, tyskerne hadde laadt bygge av Organisation Todt. Efter gjennombruddet har russerne utvidet bresjen i beleiringsverkene. Den omringede tyske arme ved Stalingrad er nu redusert til ca. 70.000 mann eller omkring 1/3 av sin oprinnelige styrke. For en uke siden blev armeens ledelse tilstillet et ultimatum med opfordring om at den skulde overgi sig på ærefulle betingelser. Opfordringen blev avslått. Russerne satte da igang et ødeleggende artilleri- og luftbombardement. I den følgende uke blev 25.000 tyskere drept og 17.000 fanget. Betydelige forråd falt i russernes hender, hundrevis av tanks og tusenvis av håndvåpen med ammunisjon. I de siste dager er tallet på døde og fangne tyskere stegot yderligere. De tyske fanger viser sig å være helt uvitende om at de er avskåret fra sine landsmenn med et 300 km bredt belte.

I Kaukasus har russerne inntatt Tsjerkosk og Vorosjilovsk, og nærmer sig nu Armavir ved jernbanen Kaukasus-Rostov. De har inntatt Prøltarskaja og Salsk, som danner et knutepunkt på banen Stalingrad-Kaukasus ved linjen til Rostov. Nord for Don har russerne også utført et større fremstøt. Millerovo er inntatt og garnisonen der utslettet. videre har russerne erobret Kamenskaja ved Donetz, og de truer nu den viktige by Vorosjilovgrad. Lenger nord, ved Voronesj har russerne også gått til angrep. Det kom så plutselig, at russerne erobret kanoner, som var ladd, men som fienden ikke hadde nådd å avfyre. Her tok russerne 31.000 fanger, hvorav 22.000 ungarer. " " "

Irak har meldt Tyskland, Italia og Japan krig.

Chili har brutt den diplomatiske forbindelse med Tyskland og Italia. Det meldes om aksefiendtlige demonstrasjoner i landet. Politiet i Santiago har gått til massearrestasjoner av tyskere og italienerne. " " "

Østen. - Om japanerne på Sanananda på New Guinea snovres ringen nå inn. Men det sumpige terreng gjør fremrykningen som for de australske og amerikanske tropper. Viktigst er det at japanernes makt på New Guinea er brutt, og de har ikke noget håp om å vinne det tapte tilbake. Japanernes underlegenhet gjør sig sterkest gjeldende i luften. De har tapt 6 fly for hver maskine de stillerte har mistet. - Under et forsøk på å landsette sine styrker på New Guinea benyttet japanerne sig av en ny taktikk, men led et mere knusende nederlag enn nogensinde. Tidligere har de som regel benyttet sig av mørke og dårlig vær til å føre transporten frem. Denne gang var det god vær, og de støvnet frem i fullt dagslys. De stolte på sin kraftige lufteskorte, som blev underholdt fra flyplasser iland. Konvoyens 10 skip var snart redusert til 6 av amerikanske fly, og av disse seks blev 3 senket og 3 bombet i brann på frem- og tilbaketuren. Bare to av skipene opnådde å få losset, men de landsatte tropper og forsyninger blev straks gjenstand for ødeleggende amerikanske flyangrep. Av den japanske flyeskorte blev 77 maskiner skutt ned og 30 sannsynligvis skutt ned. Ingen japansk konvoy har tidligere lidt et så totalt nederlag.

I Burma fortsetter Britene sin opmarsjering. Det meldes at det bringes like store forsyninger til Kina luftveien som tidligere over Burmaveien.

Foruten sine ovennevnte tap tilsjøss har japanerne mistet 2 troppetransportskip, som er senket av amerikanske ubåter, og 1 handelskip, senket av amerikanske fly; et japansk krigsskip er rammet av torpedo og antagelig senket. v v v

Okkupert område. - På Sørlandet er for nylig omkring 150 personer arrestert. - En NS-prest i Bergen, tidligere klokker Ek, møtte op ved en begravelse ledsaget av statspolitiet og tiltvang sig å forrette. - I Finnmark rekvirerer tyskerne 25 % av reinbestand, eller ialt 150,000 dyr, kjøre- og slakterein. Dette er et hårdt slag, særlig for de små reinelere, som ikke har nogen kjøre- og slakterein å undvære. Rekvireringen av dyrene foregår i Kautokelno og utføres av to tyske offiserer assistert av en finsk statsborger. De rekvirerte dyr føres over grensen til

Finnland. - En fransk general, som forsøkte å organisere motstand ved tyskernes innmarsj i uokkupert Frankrike, er blitt dømt til 10 års tukthus. - Lederen for det franske kommunistparti er kommet til London og har tilsagt general de Gaulle sin støtte. Han uttaler at alle partier i Frankrike står samlet i kampen mot tyskerne. - Fra Paris meldes det om sammenstøt mellom franske patrioter bevestret med håndgranater, og tyske soldater. I Marseilles har de forekommet alvorlige optøier, hvorunder befolkningen har kastet bomber. - I Belgia fortsetter uroligheter og sabotasje. Etter drap på tyskere nyttårsaften har det vært undtagelsestilstand i Brussel. - Kampene i Serbia, Albania og Nordgrekenland fortsetter. Også fra Kroatia meldes det at guerillaavdelinger er virksomme med overfall på tyske avdelinger og på jernbaner. I de tyske vasallstater øker også uroen. I Bulgaria har forbindelsen med de omkringliggende land vært sperret. - SS-avdelinger, som blev stasjonert i Tsjekkoslovakiet etter drapet på Heydrich, er sendt til Romania. - I det sydlige Siebenburgen har det vært undtagelsestilstand. - 600 ungarske "kommunister" er arrestert.

Den norske regjering har utferdiget en provisorisk anordning, hvorefter eiendom konfiskert av okkupasjonsmyndighetene kan erholdes tilbake uten vederlag og uten hensyn til om den nye eier har vært i god tro. Bruker av slik eiendom plikter å gi erstatning for verdiforringelse. Denne anordning kan sees i forbindelse med den erklæring, som er utstedt i London av 18 allierte regjeringer hvorefter alle nøytrale advarsels mot å motta gods, stjålet av tyskerne i de okkuperte land. Det gjelder alle slags varer, fra kunst og innbo til kveg og råstoffer.

Den nye Spitfire overgår den gamle i bevegelse som i fart, stigeevne, manøvrerdyktighet og aksjonsradius. Den er den nye Messerschmidt enda mere overlegen enn den gamle Spitfire overgikk den gamle Messerschmidt. - De amerikanske flyvende festninger har en aksjonsradius på 3500 km, bærer 2250 kg, bomber og har 13 kanoner og maskingevåren. Med denne bevegelse trenger den ikke jagereskorte.

23. januar

1943

Nordafrika. - Den 16de ds. kom meldingen om at Montgomery igjen gikk til angrep. I løpet av to dager hadde de 1ste arme brutt ned det tyske forsvar og avansert 60 km. Den videre fremrykning foregikk i stadig kontakt med fiendens bakropp. Fremrykningen foregikk på en 150 km bred front. Homs, ca. 100 km øst for Tripolis, blev inntatt. Denne by er forbundet med Tripolis med jernbane. Tarhuna, som ligger inne i landet, bare 60 km fra Tripolis blev samtidig inntatt. Og idag kommer meldingen om at fremskutte britiske avdelinger har holdt sitt inntog i Tripolis, hovedstaden i Italias nordafrikanske rike. Byen var evakuert av Rommels tropper, som hadde utført de ødeleggelser, de hadde fått tid til. Rommel er for full fart på vei over grensen til Tunisia under særlig kraftig britisk flybombardement. Ingen store forandringer har funnet sted ved frontene i Tunisia. For å holde veien åpen for Rommels retrett, har tyskerne gått til angrep i sydlige frontsnitt. De har her hatt hell med sig, men er nu stoppet av britiske, amerikanske og franske avdelinger.

I Middelhavet har aksjonen hatt følgende skipstap: 1 lite og 2 middelstore forsyningskip er senket, likeledes 1 fullastet forsyningskip, og 1 blev kjørt iland. 13 andre skip fra 3000 tonn og nedover er dessuten senket ved Tuniskysten og ved Italia. Senkningene er utført av britiske ubåter og destroyere. 2 andre forsyningskip blev også kjørt på land, og et tredje blev rammet av torpedo uten at resultatet kunde iakttas. Enda meldes det om 2 senkninger utenfor Tunis. Dessuten er en rekke skip blitt skadet. - Disse senkningene vil snart begynne å telle. Det viser sig at britene er uinnskrenkede herrer i Middelhavet. Ved erobringen av flyplassene i vest-Tripolis vil det også beherske luftrommet over de sydlige havner i Tunisia.

Russland. - Ukens begivenhet på de russiske fronter er utvilsomt befrielsen av Leningrad og erobringen av Schlüsselburg, som i 16 måneder har vært på tyskernes hender. Dette resultat blev opnådd etter 7 dagers hårde kamper, som kostet tyskerne

30.000 døde og 1.100 fanget. 470 befestede stillinger og 172 batterier blev ødelagt av russerne. Angrepet blev innledet med enestående intens artilleriild, som pulveriserte de befestede stillinger, tyskerne hadde lært bygge av Organisation Todt. Etter gjennombruddet har russerne utvidet bresjen i beleiringsverkene. Den omringede tyske arme ved Stalingrad er nu redusert til ca. 70.000 mann eller omkring 1/3 av sin opprinnelige styrke. For en uke siden blev armeens ledelse tilstillet et ultimatum med opfordring om at den skulde overgi sig på ærefulle betingelser. Opfordringen blev avslått. Russerne satte da igang et ødeleggende artilleri- og luftbombardement. I den følgende uke blev 25.000 tyskere drept og 17.000 fanget. Betydelige forråd falt i russernes hender, hundrevis av tanks og tusenvis av håndvåpen med ammunisjon. I de siste dager er tallet på døde og fangne tyskere steg yderligere. De tyske fanger viser sig å være helt uvitende om at de er avskåret fra sine landsmenn med et 300 km bredt belte.

I Kaukasus har russerne inntatt Tsjerkesk og Vorosjilovsk, og nærmer sig nu Armavir ved jernbanen Kaukasus-Rostov. De har inntatt Poltarskaja og Salsk, som danner et knutepunkt på banen Stalingrad-Kaukasus ved linjen til Rostov. Nord for Don har russerne også utført et større fremstøt. Millerovo er inntatt og garnisonen der utslettet. Videre har russerne erobret Kamenskaja ved Donetz, og de truer nu den viktige by Vorosjilovgrad. Lenger nord, ved Voronesj har russerne også gått til angrep. Det kom så plutselig, at russerne erobret kanoner, som var ladd, men som fienden ikke hadde nådd å avfyre. Her tok russerne 31.000 fanger, hvorav 22.000 ungarer.

Trak har meldt Tyskland, Italia og Japan krig.

Chili har brutt den diplomatiske forbindelse med Tyskland og Italia. Det meldes om aksefiendtlige demonstrasjoner i landet. Politiet i Santiago har gått til massearrestasjoner av tyskere og italienere.

Østen. - Den japanske motstand ved Sanananda på New Guinea er brutt. Australiske og amerikanske tropper nærmet sig japanerne fra hver sin side og avskar dem forbindelsen med sjøen. Derefter trengte andre allierte avdelinger frem og erobret alle japanernes faste punkter. Dermed er enhver organisert japansk motstand brutt i Papuadistriktet på New Guinea. Det har kostet japanerne 15.000 mann. Den nordvestlige del av sjø er enda på japanernes hender, og herfra beskytter de sin skipsfart på de besatte hollandske kolonier. - På Guadalcanar er amerikanerne fullstendig herrer over situasjonen. Av de 15.000 mann, japanerne etterhvert har landsatt på sjø, er 6000 falt og 3000 fanger eller døde av sine sår. De amerikanske tap har i forhold til de japanske vært som 1 til 10. - Japanerne viser sig fortsatt å være amerikanerne helt underlegne i luften. Under en luftkamp ved Salomonøiene ble 30 japanske fly skutt ned, mens amerikanerne bare mistet 7 fly. Dette er bare et eksempel blant mange. - I ukens løp har japanerne hatt følgeskipstap: I Stillehavet har amerikanske ubåter senket 5 japanske skip. 1 japansk lasteskip er bombet i brann. Likeledes har japanerne fått et skip senket og et skadet i en konvoy. 3 japanske destroyere er skadet. - I Burma oprettholder britene sitt press mot økende japansk motstand. Japanske baser er bombet med ødeleggende virkning, og deres elveskipsfart er flere steder bragt til totalt opphør.

Alliert bombing. - Berlin er bombet av en stor styrke britiske fly, som slapp en svær vekt av hølexplosive bomber over målet. 2 og 4 tonns bomber ble benyttet. Flyvingen foregikk i tåke, men over målområdet var det flere klare åpninger. 1 britisk fly gikk tapt. Neste natt ble bombing av Berlin gjentatt med en like stor styrke fly. 22 fly vendte ikke tilbake. - Tyskerne har forsøkt sig med repressaliebombing av London. Men de satte bare inn en mindre styrke på 60 fly fordelt på to angrep. Av disse ble 10 fly skutt ned. I et nytt tysk angrep neste dag deltok 25 fly, hvorav 11 ble skutt ned. Ingen av disse flyene nådde inn over Londons centrum, men noen få opnådde å kaste bomber over forstedene, hvor bl. a. en skole ble truffet og 44 små barn drept. - Jernbanemål i Frankrike, Belgia, Nederlandene og vesttyskland er utsatt for uophørlige

allierte angrep. Lokomotivenes dampkjeler og oljetankvogner er særlig utvalgte mål. Tyskerne har gått til å montere mitraljøser på togene, men de har hittil ikke kunnet hindre angrepene. Videre er mål i vesttyskland bombet. Ubåthavnen Lorient på franskekysten har vært utsatt for et særlig kraftig angrep. Det er så, at ubåtene som til enhver tid ligger inne, ligger i haller, som yder effektiv beskyttelse mot bombeangrep (opført av organisasjon Todt), men på den annen side tjener angrepene til å sette havneanleggene og ubåtenes forsyningsstjeneste ut av funksjon.

Japanerne kan i løpet av et år bygge det samme antall skip som amerikanerne på fjorten dager.

Italiensk Nordafrika er like stort som europeisk Russland. 8de armés marsjtempo har vært 45 km om dagen, når visser bort fra liggedagene før angrepene på tyskernes befestede stillinger. Kommandanten over de militære styrker på Martinique, den franske koloni i vestindia, har sluttet sig til de Gaulles fri franske hær og ikke til Giraud i Nordafrika.

I de tre første uker av januar har amerikanske verfter bygget 66 skip. Om den nye britiske jager "Typhoon" offentliggjøres følgende opplysninger: Maskinen ble planlagt i 1937 og prøvofløy i 1940. Den er kraftigere væpnet og pansret enn noen annen eksisterende jager. Den er å betrakte som en avløser av Hurricane i det aktive luftforsvar. Motoren er på 2400 HK, og den gjør 600 km i timen.

Det nye amerikanske budgett er det største som nogengang har forekommet i Statens historie. Det beløper sig til 109 milliarder dollars eller 436 milliarder kroner, hvilket betyr en utgift på 3008 kroner pr. mann, kvinner og barn i landet. Dette budgett er 12 ganger så stort som budgett i 1940 og 25 ganger så stort som budgett i 1930. Det er avsatt 100 ganger så meget til krigen som det amerikanske forsvar krevede i 1937.

Stortingspresident Hambro har i en radiotale i Amerika fremhevet de små nasjoners rett til selv å bestemme over sin skjebne. Med henblikk på planene om et nyordnet Europa og en nyordnet verden etter krigen, fastholdt han at det norske folk også måtte få anledning til å uttale sig. Hambros tale er blitt velvillig kommentert i amerikansk presse.

Russland. - Det meldes om russisk fremgang på alle fronter. Russerne støter frem langs jernbaner og hovedveier, idet de omgår og isolerer de sterkeste tyske stillinger, og venter med å tilintetgjøre dem til de har ført frem sitt tyngste materiell. Tyskerne hadde underurdert russernes styrke, og ikke regnet med at en slik offensiv var taktisk mulig. De hadde ikke folk nok til å holde sine fronter som en ubrutt linje, og konsentrerte derfor sitt forsvar i de såkalte pinneinstillinger. Disse var anlagt med visse mellomrum med svære utenverker av minefelter, tankfeller, maskingeværstillinger og batterier. Russerne presset sig imellem disse stillinger, og ventet med å ødelegge de sterkeste av dem til de fikk frem sitt tunge artilleri og kunde ta dem under ild fra alle sider. Tyskerne var bundet til sine befestede vinterkvarterer, og ved å støte frem lange kiler og skjære over veier og jernbanelinjer, lammet russerne de tyske tropper fullstendig, samtidig som de hindret det tyske forsyningsapparat i å fungere. - I Kaukasus har russerne erobret Armawir og dermed avskåret de tyske tropper i Maikop hovedretrettlinjen til Rostov. Her forsøker tyskerne nå retirere over fjellveier, hvor de er under stadig russisk flybombardement. Samtidig nærmer russiske avdelinger sig Maikop fra Tuapse. - ved linjen Salsk-Rostov har tyskerne satt inn med kraftige motangrep - antagelig for å hindre troppene i Kaukasus i å bli totalt avskåret. Men russerne har drept motangrepene tilbake og fortsetter å avansere. - Fra Voronesjfronten meldes det at ialt 75.000 fanger er tatt. Senere har tallet steget med 5000, som tilhørte en omringet avdeling. Voronesj er nu fullstendig besatt av russerne, som har drevet bort de siste tyskere fra østsiden av Don. Russerne rykker her videre mot Kursk, hvortil de har tilbaketrukket 1/3, eller kanskje halvdelen av veien. De truer med å drive en kile mellom Kursk og Kharkov. - De omringede tyske avdelinger i og ved Stalingrad er praktisk talt til-

intetgjort. Av disse oprinnelig 200-220.000 mann, eller ialt 22 divisjoner, var det ved ukens begynnelse bare 12.000 mann igjen. Disse ble splittet i to, en del isolert nær byens centrum og en annen del ved nordenden. Samtidig er antallet forminsknet til 5-6000, idet mange er falt og andre har overgitt sig. - Også fra Leningrad meldes det om russisk fremgang.

I nordlige farvann har russiske marinefartøier senket 9 handelsskip og 1 kystfartøi på tilsammen over 50.000 tonn. Senere har de senket enda et forsyningsfartøi.

Den finske armé tar ingen aktiv del i krigen, og heller ikke den bulgarske. Tyskernes øvrige vasallarme i Russland er praktisk talt utryddet.

I løpet av 2 måneder har russerne erobret 13.000 tyske kanoner, hvilket utgjør ca. 2000 batterier.

Hitlers ordre til arméen ved Stalingrad om at den skulde holde ut til siste mann har vært livlig kommentert.

Det har vært sagt Hitler ofret disse 22 divisjoner for sin prestisje. Men det er klart, at Hitler ikke har villet ofre vel 200.000 mann for sin prestisje og til ingen nytte. På et tidlig tidspunkt hadde Stalingradarméen muligheten for å kjempe sig ut av russernes kvelertak. Hitler gav den ordre om å bli stående og vente på forsterkninger. Men russerne slog det tyske undsetningsforsøk tilbake.

Forklaringen til katastrofen er ganske enkelt den, at en strategi, som tidligere brakte tyskerne seier, nu fører til nederlag. Så lenge tyskeres ekspansjon måtte fortsette fordi den dannet utløp for års sammensparte kraft, kunde tyskerne drive den uinnskrenkede offensiv. Intet hensyn behøvede å tas til lokale tilbakeslag.

Vi så det ved Narvik og mange andre steder. De allierte var på en alminnelig defensiv, og for tyske fremskutte avdelinger gjalt det bare å holde ut, selv om deres stilling var aldri så sterkt truet. Hjelpen kom. Men ved Stalingrad kom den ikke, tross for at tyskerne satte alt inn på å bringe den. Stalingrad betyr krigens store vendepunkt. Tyskernes offensive strategi må fra nu av skrinlegges.

De allierte er ikke lenger på defensiven. Tysklands kraft ebber ut mens de forente nasjoners øker. Det var denne bitre sannhet, det kommende nederlags sannhet, som Hitler ikke vilde se i øinene da han ofret sine 200.000 mann foran Stalingrad. Det var ikke Hitlers almindelige prestisje det gjaldt, men troen på Tysklands uoverinnelighet og den guddommelig inspirerte Adolfs ufeilbarlighet.

Nordafrika. - Rommel trekker sig inn i Tunisia og Montgomery følger etter. Tyskerne søker å hindre den britiske fremmarsj så meget som mulig. Det ansees som sannsynlig at Rommel vil sette sig fast i Marothlinien, vel 100 km bak den Tunisiske grense. Denne linje, som er bygget av franskmennene etter mønster av Maginotlinjen mot et fryktet italiensk innfall i landet, vurderes forskjellig av militære sakkyndige. Så meget er sikkert som at linjen har ringe dybde. Det er mulig at den kan trues i flanken av den del av Montgomerys arme, som rykker frem inne i landet. Og den trues bakfra av konsentrasjoner av amerikanske og britiske tropper av Eisenhowers arme. - Høiere op i Tunisia har tyskerne hatt en del fremgang under forsøket på å utvide den korridor Rommels arme enda kan passere igjennom. Men franske og amerikanske styrker har utført heldige motangrep og derefter konsolidert sine stillinger.

I Middelhavet er over 10 fiendtlige skip, delvis noget større forsyningskip, senket. 2 italienske destroyere er truffet med bomber, og den ene ble satt i brann.

På flyplassen Gestel Bonito ved Tripolis hadde tyskerne etterlatt sig 200 fly, hvorav 30 var i full stand. **Britiske og amerikanske fly** har rettet mange angrep mot aksens baser på Sicilia og i Tunisia. Sfax har vært utsatt for det kraftigste flybombardement, som amerikanerne enda har utført i Afrika.

Om det amerikanske Mitchel-fly oplyses følgende: Det hører til klassen middelstore bombefly, har 2 motorer på tilsammen 1700 HK, gjør 480 km i timen, har en aksjonsradius på 2700 km og stiger til 9000 meters høide. Det har et tårn med maskingeværer oppe og et under flyet hvorav det si-

ste kan trekkes inn. Dessuten har det maskingeværer, som er stillet i flyets lengderetning.

5 britiske sjøfolk, som har tjenestegjort på norske skip, er av kong Haakon dekorert med den norske krigsmedalje.

I Østen har amerikanerne hatt fremgang på Guadalcaner. Allierte bombefly har tilføid japansk skipsfart tap. For ørig meldes det om store japanske konsentrasjoner av skip og tropper i basene nord for New Guinea. Man regner det som sikkert, at japanerne vil forsøke et nytt stort fremstøt mot Australia. Kampene hittil karakteriseres som forpostfektninger.

Efter Casa Blanca-konferansen, hvor planene for den allierte offensiv i 1943 blev vedtatt, har president Roosevelt reist hjem. Han la tilbaketu- ren over Liberia, negerrepublikken, hvor han hilste på presidenten, og fløi derfra til Brazil, hvor han konfererte med president Vargas. Roosevelt er det som uttalte de ord, som har gitt konferansen dens navn: Konferansen som krever fiendens betingelsesløse underkastelse.

I ukens løp har allierte fly utført sine utrettelige angrep på fiendens jernbaner i Nordfrankrike og Belgia. Ubåthavn Loriont er igjen kraftig bombet av britiske og amerikanske fly. Likeledes er Bordeaux og Brügge angrepet. Amerikanske fly har gjennomført sitt første angrep på mål i selve Tyskland og har utført et kraftig angrep på Wilhelmshaven. Britiske fly angrep Düsseldorf og slapp flere hundre tonn spreng- og brannbomber i løpet av 20 minutter. I København er Burmeister & Wain, som bygger dieselmotorer til tyske ubåter, angrepet av britiske Mosquito bombefly.

Man regner med at den tyske ubåtflåte øker med 10 ubåter om måneden, til- tross for alle de ubåter, som går tapt. Tyskerne har bygget store ubåter, som brukes som forsyningskip. Imidlertid har de allierte skipstap ikke øket i de siste seks måneder, og i januar kan endog spores nedgang i mengden av tapt tonnasje. En øket ubåtkamp ventes, og man tar sine forholdsregler.

mentert i amerikansk presse.

5. Februar

1943.

Russland. - "Jeg vil ikke lage noget nytt Verdun," ropte Hitler om Stalingrad og lovet at han skulde spare på folkene sine der. Verdun var den forrige verdenskrigs blodigste slag. Men Hitler har ikke holdt dette løfte bedre enn nogen av sine tidligere. Han ofret syv ganger så mange liv ved Stalingrad som det falt tyskere ved Verdun. Det viser sig at russerne hadde anslått antallet av omringede tyske tropper for lavt. Den tilintetgjorte og fangne tyske arme utgjorde ikke 220.000, men 330.000 mann. At dette tall er det riktige, er blitt bekreftet av armeens fangne generalfelttøimester, oberst v. Golovski. Umiddelbart før armeens endelige utsløttelse utnevnte Hitler den øverstbefalende, general Paulus, til feltmarskalk. Han nød den nye verdighet i noen få timer før han blev tatt til fange som den første tyske feltmarskalk, som nogengang har vært nødt til å overgi sig. - Efter våre siste meldinger stod det 10-12.000 mann ved Stalingrad. Disse rester av den 6te tyske arme blev senere redusert til et opgitt antall av 4-5000. Da russerne meldte om armeens endelige utsløttelse, opgav de imidlertid antallet av fanger i de to siste dager til 45.000. Dette må ha sin forklaring i at 6te armens oprinnelige styrke var 110.000 mann mere enn russerne regnet med. - Armeens endelige utsløttelse foregikk ved at de resterende tropper blev splittet i to. Den ene del blev isolert i forstederne vest for byens centrum, og den annen del i nordenden av byen. Først gikk russerne til stormangrep på troppene ved centrum. De feide unnav all motstand og omringet det hus, hvor de visste at general Paulus hadde sitt hovedkvarter. Da situasjonen gikk op for general Paulus, sendte han sin adjutant ut for å forhandle om overgivelse. En russisk tropp bevestret med helautomatiske geværer gikk derefter inn i huset, hvor de fant general Paulus og hele hans stab i kjelleren. Det var ialt 16 generaler foruten andre høie officerer. To dager efter måtte nordavdelingen overgi sig under befaling av general Streisher. Med ham fulgte 7 andre generaler i russisk

krigsfangenskap. Ialt blev 24 tyske og rumenske generaler tatt til fange under sluttkampene ved Stalingrad. Store mangder av materiell falt i russernes hender. De frigjorte russiske tropper settes nu inn på andre kampavsnitt. Og i Tyskland forordner man tre dagers landesorg over nederlaget for å bortlede oppmerksomheten fra at det er naziststyret man bør sørge over.

I Kaukasus rykker russerne frem på en 200 km bred front. De har erobret jernbanecentret Krapotkin. Tikoresk er inntatt og Maikop okkupert. Fra Tikoresk nærmer russerne sig Krasnodar. Russernes siste større erobring på dette avsnitt er jernbaneknutepunktet Kutsjevskaja like søndenfor Rostov. Med inntagelsen av dette sted har de avskåret de tyske styrker rettet til Rostov. Ved et annet fremstøt - antagelig vest for Tikoresk - har russerne splittet tyskernes armeer i to, hvorav den sydlige bare har veien over det islagte Kertsj-streke åpen. Evakueringen over isen er allerede begynt. Men tyskerne må late efter sig sitt tunge materiell, og de er under stadig bombardement av den russiske Svartehavsflåte og russiske fly. Nord for Novorossisk har russiske tropper gått iland på kysten for å avskjære tilbaketoget for tyskerne, som holder deler av byen. Det var omkring 20 tyske divisjoner, som stod i Kaukasus og nu har fått veien tilbake helt eller delvis avskåret. Russerne tar stadig flere fanger. Det sist rapporterte større antall var 11.000, som blev opgitt 29. januar. Rostov ligger nå innenfor rekkevidde av russernes tunge artilleri. Kraftige tyske motangrep øst og sydøst for byen er blitt avvist.

Nord for Rostov har russerne trekvart omringet Vorosjilovgrad. Mellom Rostov og Kharkov har de skåret over jernbanelinjen fleresteder. Jernbanestasjonen og byen Kupiansk, som ligger på hver sin side av elven Oskol, er også inntatt av russerne. Og lenger nord står de bare ca. 35 km fra Kursk, som de nå rykker frem mot fra nord, øst og sydøst. De har ennvidere inntatt to viktige stasjoner på jernbanen fra Kursk til Orel, som